

webový seminář
Metodického portálu
RVP.cz

LIDOVÁ BALADA A JEJÍ UPLATNĚNÍ VE VÝUCE

Petr Drkula

Žalostná Píseň
o Heberij w Ketali

1 8 4 8

Pojetí lidové balady

SLOVESNÝ ÚTVAR

- rozsáhlejší text, výpravný, sdělující a často silný příběh
- nejen nešťastný, tragický obsah s negativním rozuzlením
- může zmiňovat či přímo vycházet z dějinných událostí = vazba na dějepis
hudební zpravodajství (kramářské/jarmareční písně)
- atraktivita odvíjejícího se děje v období dětského školního věku
- možnosti dramatizace, beletrizace děje, jeho výtvarné znázornění

Pojetí lidové balady

HUDEBNÍ ÚTVAR

- méně konvenční a archaická melodika (modálnost)
- vazba zpěvní melodie na mluvené slovo
- zastavení v čase (repetitivnost) versus zkratkovitost soudobého hudebního projevu
- minoritní postavení znějící stránky interpretace vzhledem k naraci

Vandrovali hudci – zestručněný příběh

1. Vandrovali hudci
překrásní mládenci,
vandrovali dolem,
tře bratrové spolem.

2. Nadešli tam dřevko,
dřevko javorové,
dřevko javorové
na husličky nové.

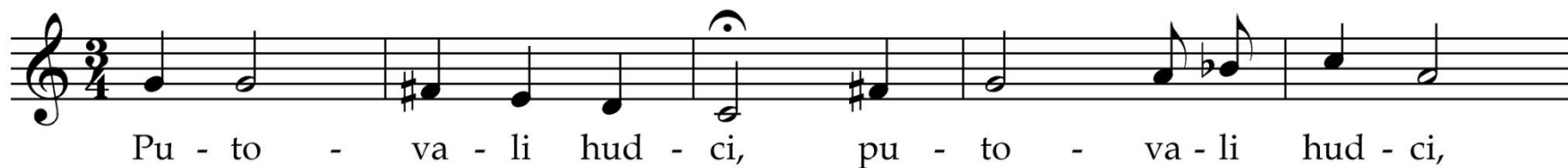
3. Jeden ťal do něho,
ono se pohnulo,
druhý ťal do něho,
ono promluvílo.

4. Něrubaťte do mě,
jsem dcera rychtářova,
matka mě proklnula,
kdys jsem vodu brala.

-archaická sestupná melodika

-stručnost ale celistvost příběhu

Vandrovali hudci – rozvláčné vyprávění

(...)

6. Ponajprv začali,
dřevo zesinalo.

10. Nerúbajte hudci,
přešvarní mládenci

14. Ta mě zaklnula,
dyž jsem vodu brala.

7. Po druhéj začali,
dřevo sa pohnulo.

11. Nejsem já to dřevo,
jsem já krev a tělo.

15. Ostaň, dcero ostaň,
jaborem vysokým,
listečkem širokým.

8. Po třetí začali,
dřevo zaplakalo:

12. Kořen vykopejte,
otci mě dodejte.

16. O, nešťasná máti,
kerá klne děti.

9. Po štvrtéj začali,
dřevo promluvílo:

13. Otcovi na radost
a matce na žalost.

Pu to va li hud ci pu

to va li hud ci tři švár

švár

tři

den

den

mlá

mlá

ní

ci

ní

ci

Vandrovali hudci – mezinárodní a časové přesahy

1. Wędrowali Rusy,
Trzy szwarni karlusy,
Wędrowali lasem,
Kalinowym lasem ,
 2. Nadeszli tam drzewo,
Drzewo jaworowe.
Ciął pierwszy do niego,
Drzewo zasiniało.
 3. Ciął drugi do niego,
Drzewo zakrwawiło.
Ciął trzeci do niego,
Drzewo przemówiło.
- (...)

Antonio del Pollaiuolo: *Apolón a Dafné*, 2. pol. 15. stol.